

Аналіз ситуації в цільовій області щодо публікації інформації про якість питної води та інших вод, відповідно Протоколу

Анна Цвєткова, ВЕГО “МАМА-86”

Розширене засідання Міжвідомчої робочої групи з
координації впровадження Протоколу про воду та
здоров'я

Київ, АКВА-Україна -2017 , 7 листопада 2017

Цільова область ХХ

Стаття 6, 2 (п)

*

**Частота публікації інформації
щодо якості питної води, що
постачається та інших вод, яких
стосується Протокол**

I. Існуючі політичні рамки

A) Стратегії, законодавча база та міжнародні акти

Закон України «ОСНОВНІ ЗАСАДИ (СТРАТЕГІЯ) державної екологічної політики України на період до 2020 року» № 2818-VI від 21.12.2010 Розділ 1,3

Конституція України: Стаття 50 Кожен *має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля* та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди.

Кожному гарантується *право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту*, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена.

I. Існуючі політичні рамки

A) законодавча база

- * **Водний Кодекс України** 6 червня 1995 року № 213/95-ВР (Стаття 8-1,9,10 та 17-1 про компетенції органів влади щодо інформування населення про стан водних об'єктів, його зміну та ...; Стаття 11. Участь громадян та їх об'єднань, інших громадських формувань..: між іншим, - одержувати у встановленому порядку інформацію про стан водних об'єктів, джерела забруднення та використання вод, про плани і заходи ...; Стаття 44. Обов'язки водокористувачів; Стаття 47
- * **ЗУ Про інформацію** від 2 жовтня 1992 р. N 2657-XII
- * **ЗУ Про доступ до публічної інформації** 13 січня 2011 року № 2939-VI
- * **ЗУ Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення** від 10 січня 2002 р. N 2918-III Статті: 6,9,11,13,43
- * ● ●

I. Існуючі політичні рамки

A) законодавча база: міжнародні акти

- * • **Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Організація Конвенція).**
- * • **Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом .. ратифікована із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014 вступила в повну силу з 1 вересня 2017**
- * • **План імплементації Директиви 2003/4/ЄС від 28 січня 2003 р. про доступ громадськості до екологічної інформації (Розпорядження КМУ від 15 квітня 2015 р. № 371-р**
- * • **План імплементації Директиви 2000/60/ЄС - ВРД**
- * • **План імплементації Директиви 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною (Розпорядження КМУ від 26 листопада 2014 р. № 1141-р**

І.Б. інституціональні засади

органи влади, які відповідають за дотримання - впровадження

Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ):

- * **Мінрегіон**, що реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства
- * **Мінприморі**, відповідальний ЦОВВ за державну систему моніторингу довкілля, включаючи водні ресурси
- * **МОЗ** забезпечує формування державної політики у сфері сан-епід благополуччя населення; затверджує державні СанПіН, ..., санітарні регламенти; показники якості питної води, переліки показників, за якими здійснюється виробничий контроль у сфері ПВ та П ВП..
- * **Держводагентство** - здійснює систематичні спостереження за станом поверхневих вод у місцях розташування основних водозаборів - джерел питного водопостачання та комплексного призначення
- * **Державна служба геології та надр** України здійснює держ. облік підземних вод та водного кадастру, моніторинг підземних вод
- * **Держпродспоживслужба** України надає інформацію про санепідситуацію в країні, спалахи захворювання на ГКІ, стан пляжів (погодження паспорту пляжу), річні звіти про заходи державного нагляду (контролю)

Місцеві ОВВ та органи самоврядування

- * Місцеві державні адміністрації та комунальні підприємства - Водоканали

залучення приватного сектору

- * Водоканали, виробники столових вод, виробники обладнання для очистки і доочистки ПВ

залучення НУО та громадськості

- * екологічні НУО: ВЕГО «МАМА-86»,
- * професійні асоціації: Українська асоціація «УкрводоканалЕкологія», Асоціація «Питна вода України», Українське водне товариство WaterNet – професійна громадська організація фахівців, що спеціалізуються в питаннях локальної водопідготовки, інші

І.С.Існуючі політичні рамки – фінансові інструменти

- * **ДержБюджет – 2004-2015 Нац.Доповіді про якість ПВ та стан П Водопостачання**
- * **кошт держави, орг внески учасників та спонсорів відбувається конференція «Вода і довкілля», Міпринроди; конференція «Проблеми та перспективи розвитку питного водопостачання та водовідведення в Україні»/ «Сучасний стан і основні напрямки вирішення проблем якісного водозабезпечення та водовідведення», Мінрегіонбуд в рамках Міжнародного водного форуму «AQUA UKRAINE»**
- * **За фінансування міжнародних донорів, професійних асоціації, виробників – водоканалів, грантові проекти ГО проводяться різні інформаційно- просвітницькі заходи з різних питань якості ПВ, доступу до безпечної ВіС, права на В і С**

II. існуючий стан та прогнози

A) програми моніторингу та індикатори:

№	Цільовий показник, що розглядається у базовому звіті	№ до 2018	Національний цільовий показник	Індикатор та його значення, що має бути досягнуто до 2015 року
20.	Періодичність публікації інформації про якість питної води та інших вод, які мають відношення до Протоколу (стаття 6, п. 2-п)	13.	Підготовка та оприлюднення Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні	Наявність Нац. доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні – щорічно
		14.	Підготовка та оприлюднення Короткої доповіді про прогрес у впровадженні Протоколу про воду та здоров'я	Наявність Короткої доповіді про прогрес у впровадженні Протоколу про воду та здоров'я – кожні 3 роки
		15.	Підвищення рівня обізнаності громадськості	Проведення санітарно-просвітної та роз'яснювальної роботи серед населення – щорічно

II. Існуючий стан та прогнози

A) програми моніторингу та індикатори

наявність, повнота та адекватність даних/ інституції, які відповідальні за джерела даних

- * Нац. доповідь надає **узагальнену на національному-обласному рівнях інформацію про якість води джерел водопостачання:**
- * 1) Держводагентство проблеми якості В (за 20-49 гідро-хім. та 2 радіологічними показами) поверхневих вод за басейновим принципом у 79 пунктах спостережень на 41 водному об'єкті у місцях розташування питних водозаборів;
- * 2) МОЗ щодо частини (%) досліджених проб води, які не відповідали санітарним нормам **з водойм I категорії - джерел центр. ВП та джерел центр. ВП населення** (кількість централ. джерел : 2015 р. обстежено 16215 джерел, в т.ч. 1741 комунальних, 4641 відомчих, 6684 сільських водопроводи) і джерел децентралізованого водопостачання (у 2015 році -160343), +моніторингу вмісту нітратів у воді нецентр. джерел ВП (у 2015 обстежено лише 5,4 % (17 тис.) громадських та індивідуальних шахтних колодязів і каптажів); також про якість В водойм для рекреації щодо частини (%) досліджених проб води, що не відповідали санітарним нормам.

II. існуючий стан та прогнози

Б) головні проблеми, які пов'язані з цільовою областю

- * Коротка доповідь в значній мірі опирається на інформацію Національної Доповіді про якість питної води та стан питного ВП
- * Веб-ресурси Держпродспожив служби, Держводагентства- БУВРів,
- * МіськихДА та Водоканалів
- * ГО : ВЕГО «МАМА-86» Самооцінка доступу до води та санітарії в регіонах України : <https://mama-86.org/index.php/ua/pytna-voda-ta-sanitariia/publikatsii/samootsinka-zabezpechennia-prava-na-vodu-i-sanitariiu-rehyony-ukrainy-2015>
- * Українське водне товариство WaterNet<http://waternet.ua/uk/map/>

Інформація про **якість скидів** стічних вод є **відомчою** і фіксується в 2ТП-Водгосп, але це вузьковідомча інформація, якої **немає у вільному доступі**.

Якість води для купання: закриті водойми- басейни інформація не доступна

головні проблеми, які пов'язані з цільовою областю

- * • Офіційна статистика, яка є у вільному доступі, є **узагальненою** щодо **кількості** проб, аналізів, але **не дає розуміння** про повноту і територіальне охоплення перевірками джерел ВП
- * • **Немає належної та актуальної І-ї** на нац.- та місцевому рівнях про **якість та безпеку ПВ, якість інших вод** (джерел питної води, вод для купання, стічних вод), про **спалахи захворювань, пов'язані з водою**.
- * • **Немає інформації** про **відхилення від державних стандартів якості ПВ і територіальне розподілення**, яка **частина населення і групи під ризиком і вплив** таких **відхилень, причини відхилень** (неналежний захист колодязів, відсутність планів управління, відсутність планів забезпечення безпеки води/санітарії, неналежна очистка стічних вод, стара інфраструктура); **колективні та індивідуальні методи усунення** цих відхилень якості води.
- * • **Обмежена інформація про впливи на здоров'я людей та/або довкілля** (виміряні або розраховані)

IV. Оцінка експерта

- * Ненадійність та неповнота інформації через невідповідність сучасним вимогам до моніторингу/контролю якості вод – **реформування системи моніторингу якості вод відповідно вимог ЄС** (ВРД + Директива по питній воді, Нітратна директива, Директива по очищенню стічних вод) - можливий цільовий показник відповідно плану імплементації цієї Директиви
- * **Налагодження звітності відповідно вимог Директиви по питній воді ст. 13** Інформація та звітність
  1. Держави-члени вживають заходів, необхідних для **забезпечення надання споживачам достатньої та обновленої інформації про якість води**, призначеної для споживання людиною.
  2. ..кожна держава-член **кожні 3 роки публікує звіт про якість води**, призначеної для споживання людиною, з метою **інформування споживачів...** Кожен звіт повинен **включати, як мінімум, усі окремі випадки постачання** води, що перевищують **1000 куб.м в день** у середньому, **або обслуговують** більш ніж **5000 осіб**, і повинен охоплювати три календарні роки і бути оприлюдненим протягом одного календарного року від закінчення звітного періоду.

Щорічна Нац доповідь – включати та надавати інформацію за базовими і національними показниками по Протоколу та ЦУР 6.1 ЦУР 6.2.
- * **Інформації для водоканалів та споживачів** про взаємозв'язок води і здоров'я,
- * просвіта/ підвищення кваліфікації щодо планування забезпечення безпеки води та санітарії

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!